

ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖਿਆ

Level 3

**Navneet Kaur
Jashandeep Kaur
Bhupinder Singh
Arvinderjit Kaur**

Cover design by Vismaad Mediatech Pvt. Ltd.

Lesson Plan

Lesson	Content	Page
1	Review Penti	1
2	Review Mukta and Kanna	3
3	Review Sihari and Bihari	4
4	Review Lavan and Dulavan	5
5	Review Hora and Kanaura	6
6	Review Aunkar and Dulkanar	7
7	Review Adhak, Tippi and Bindi	8
8	Rules of "h"	10
9	Fruit Names	12
10	Vegetable Names	15
11	Body Parts	18
12	Relations	21
13	Time	24
14	Counting 1-20	27
15	Days in the Week	29
16	Singular /Plural	31
17	Perri(n) Akhar	35
18	Opposites	37

Lesson -1 ਪੈਂਤੀ ਅਭਿਆਸ

ੳ				
	ਖ			
		ਜ		ਞ
	ਠ			
	ਥ			
ਪ				
				ਤ

Lesson 1

Write Penthi two times below.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Practice again:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lesson-2 ਮੁਕਤਾ ਅਤੇ ਕੰਨਾ

Mukta words : Words that have no symbol like (sihari/ bihari/ hora/lavan etc.) are Mukta words.

examples: ਘਰ, ਚਲ, ਕਰ, ਫੜ, ਡਰ

Now, write 10 mukta words that your teacher tells you.

Kanna Words (ਾ) : Words with long aa sound, are kanna words. Examples: ਕਾੜ, ਤਾੜਾ, ਕੜਾ, ਗਾਜਰ, ਪਾਲਕ

Now, write 10 kanna words that your teacher tells you.

Practice reading on page 2 of your home work book

Lesson-3 ਸਿਹਾਰੀ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰੀ

Sihari Words (**f**): Words that have short "i" sound are sihari words. Examples : ਦਿਲ , ਸਿਰ , ਕਿਤਾਬ , ਧਿਆਨ

Now, write 10 sihari words that your teacher tells you.

Bihari Words (**ī**): Words that have long "i" sound are Bihari words. Examples : ਵੀਰ , ਖੀਰ , ਅਮੀਰ , ਕੀੜੀ

Now, write 10 bihari words that your teacher tells you.

Practice reading on pages 5 & 6 of your home work book

Lesson-4 ਲਾਂਵਾਂ ਅਤੇ ਦੁਲਾਂਵਾਂ

Lavan Words (ੱ): Words that have short "a" sound are lavan words. Examples : ਸੇਬ , ਮੇਰਾ , ਸੇਵਾ , ਰੇਲ

Now, write 10 lavan words that your teacher tells you.

Dulavan Words (ੱ): Words that have long "ae" sound are dulavan words. Examples : ਪੈਰ , ਸੈਰ , ਕੈਦਾ , ਮੈਦਾਨ

Now, write 10 dulavan words that your teacher tells you.

Practice reading on pages 9 & 10 of your home work book

Lesson-5 ਹੋੜਾ ਅਤੇ ਕਨੌੜਾ

Hora Words (ੱ): Words that have short "o" sound are hora words. Examples : ਮੋਰ , ਡੋਰ , ਭੋਰਾ , ਸੋਟਾ

Now, write 10 hora words that your teacher tells you.

Kanaura Words (ੱ): Words that have long "au" sound are kanaura words. Examples : ਮੌਜ , ਲੌਗ , ਚੌਲ , ਦੌੜ

Now, write 10 kanaura words that your teacher tells you.

Practice reading on pages 13 & 14 of your home work book

Lesson-1 Homework

Read Penti two times

Read the akhars below to your parents

ਠ	ਬ	ਵ	ਮ	ਭ	ਫ	ੜ
ਜ	ਖ	ਅ	ਸ	ਕ	ਲ	ੜ
ਛ	ਹ	ਧ	ਡ	ਸ਼	ਢ	ਦ

For Parents: Evaluate your child

- ✓ Was your child able to read the whole penti correctly ?
- ✓ Was your child able to read all the Punjabi akhars correctly ?
- ✓ Please work on his/her weak points at home .

Parent Signature : _____

Lesson-2 Classwork & Homework

Read the words below to your parents.

Set 1

ਕਰ	ਕਾਰ	ਚਰ	ਚਾਰ
ਪਰ	ਪਾਰ	ਤਰ	ਤਾਰ
ਵਰ	ਵਾਰ	ਰਤ	ਰਾਤ

Set 2

ਪਲਕ	ਪਾਲਕ	ਅਸਰ	ਆਸਰਾ
ਕਮਲ	ਕਮਲਾ	ਨਰਮ	ਨਰਮਾ
ਕਮਰ	ਕਮਰਾ	ਪਰਤ	ਪਰਾਤ
ਬਦਲ	ਬਦਲਾ	ਹਲਕ	ਹਲਕਾ

Set 3

ਅਮਰ ਘਰ ਆ । ਤਰ ਖਾ । ਅਚਾਰ ਨਾ ਖਾ । ਮਾਮਾ ਘਰ ਜਾ ।

ਨਾਨਾ ਬਾਤ ਪਾ । ਚਰਨ ਪਾਲਕ ਖਾ । ਨਾਨਕ ਨਲਕਾ ਚਲਾ ।

ਬਹਾਦਰ ਬਣ । ਹਰਪਾਲ ਡਰ ਨਾ । ਕਾਰ ਨਾ ਚਲਾ ।

Lesson-2 Homework

Write ten mukta and ten kanna words below

(Ask your parents to give you dictation)

<u>Mukta words</u>	<u>Kanna words</u>

For Parents : Evaluate your child

- ✓ If your child got more than 5 words wrong in Dictation words, please work with him/her at home.
- ✓ Was your child comfortable reading all the reading words above ? If not, please practice reading more at home.

Parent Signature : _____

ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ

ਕੋਈ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਾਕ ਸੋਹਣੀ ਲਿਖਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

੧.

.....

੨.

.....

Lesson-3 Classwork & Homework

Read the words below to your parents.

Sihari Words

Set 1

ਦਿਨ	ਗਿਣ	ਦਿਲ	ਲਿਖ	ਮਿਲ	ਮਿਣ
ਹਿਲ	ਖਿੜ	ਦਿਲ	ਚਿਰ	ਢਿਲ	ਸਿਰ

Set 2

ਕਿਰਨ	ਹਿਰਨ	ਸ਼ਹਿਰ	ਗਿਆਨ	ਸ਼ਹਿਦ
ਮਿਰਚ	ਚਿਮਟਾ	ਨਿਰਮਲ	ਤਿਲਕਣ	ਸਤਿਨਾਮ

Set 3

ਮਿਰਚ ਨਾ ਖਾ । ਸਿਰ ਨਾ ਹਿਲਾ । ਚਿਰ ਨਾ ਲਾ ।
ਕਿਰਨ ਕਿਤਾਬ ਫੜ । ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਚਿਮਟਾ ਵਜਾ ।
ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ । ਸਤਿਨਾਮ ਕਹਿ ।

Bihari Words

Set 4

ਵੀਰ	ਤੀਰ	ਚੀਰ	ਲੀਰ	ਨੀਰ	ਖੀਰ
ਚਾਚੀ	ਦਾਦੀ	ਹਾਥੀ	ਚੀਕ	ਰੀਸ	ਪੀੜ

Set 2

ਧਰਤੀ	ਝਰੀਟ	ਰਜਾਈ	ਬਾਲਟੀ	ਪਾਲਕੀ
ਸਬਜ਼ੀ	ਲਕੀਰ	ਤਿਤਲੀ	ਤਸਵੀਰ	ਕੀਰਤਨ

Set 3

ਹਾਥੀ ਘਾਹ ਚਰਨ ਗਿਆ । ਵੀਰ ਤੀਰ ਚਲਾ ।

ਬਾਜ਼ੀਗਰ ਬਾਜ਼ੀ ਪਾ । ਬਹਾਦਰੀ ਵਿਖਾ ।

ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ । ਵੀਰਵਾਰ ਸੀ ।

ਤਸਵੀਰ ਬਣਾ ।

ਹਰਜੀਤ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ।

ਚਾਚੀ ਆਈ, ਬਰਫੀ ਲਿਆਈ ਸੀ । ਪੀਲੀ ਪਗੜੀ ਵੀ ਲਿਆਈ ਸੀ ।

Lesson-3 Homework

Write ten sihari and ten bihari words below

(Ask your parents to give you dictation)

<u>Sihari words</u>	<u>Bihari words</u>

For Parents : Evaluate your child

- ✓ If your child got more than 5 words wrong in Dictation words, please work with him/her at home.
- ✓ Was your child comfortable reading all the reading words above? If not, please practice reading more at home.

Parent Signature : _____

ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ

ਕੋਈ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਾਕ ਸੋਹਣੀ ਲਿਖਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

੧.
.....
੨.
.....

Lesson-4 Classwork & Homework

Read the words below to your parents.

Lavan Words

Set 1

ਰੇਲ	ਸੇਬ	ਖੇਡ	ਤੇਜ	ਤੇਲ
ਕੇਲਾ	ਮੇਲਾ	ਵੇਲਾ	ਮੇਜ	ਢੇਰ

Set 2

ਪਲੇਟ	ਲੇਖਕ	ਸੇਵਕ	ਸਵੇਰ	ਹਨੇਰ
ਕਰੇਲਾ	ਬਥੇਰਾ	ਬੇਨਤੀ	ਸਲੇਟ	ਵੇਲਣਾ

Set 3

ਸਵੇਰ ਦਾ ਵੇਲਾ ਸੀ । ਅਜੇ ਹਨੇਰਾ ਸੀ । ਇਸ ਪਲੇਟ ਵਿੱਚ ਛੇ ਕੇਲੇ ਹਨ ।
ਸਤਵੀਰ ਨੇ ਚਾਰ ਕੇਲੇ ਖਾਏ । ਜਸਮੇਲ ਤੇ ਹਰਮੇਲ ਮੇਲੇ ਗਏ ।
ਤਰਸੇਮ ਨਿਤਨੇਮ ਕਰ ।

Dulavan Words

Set 4

ਪੈਰ	ਸੈਰ	ਤੈਰ	ਵੈਰ	ਗੈਰ	ਖੈਰ
ਚੈਨ	ਭੈਣ	ਪੈਸਾ	ਬੈਠ	ਥੈਲਾ	ਮੈਲਾ

Set 5

ਐਨਕ	ਬੈਠਕ	ਫੈਸਲਾ	ਹੈਰਾਨ
ਲਾਲਟੈਨ	ਪੈਦਾਵਾਰ	ਐਤਵਾਰ	ਨਿਰਵੈਰ

Set 6

ਅਪਰੈਲ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ । ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ ।
ਕਰਨੈਲ ਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਗਏ ।
ਨਿਰਵੈਰ ਮੇਲੇ ਗਿਆ । ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਸੀ ।

Lesson-4 Homework

Write ten lavan and ten dulavan words below

(Ask your parents to give you dictation)

<u>lavan words</u>	<u>dulavan words</u>

For Parents : Evaluate your child

- ✓ If your child got more than 5 words wrong in Dictation words, please work with him/her at home.
- ✓ Was your child comfortable reading all the reading words ? If not, please practice reading more at home.

Parent Signature : _____

ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ

ਕੋਈ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਾਕ ਸੋਹਣੀ ਲਿਖਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

੧.
.....
੨.
.....